

Välismaalaste seaduse muudatused

Välismaalaste Eestisse saabumise, Eestis ajutise viibimise, elamise ja töötamise aluseid ning vastutust seaduses sätestatud kohustuste rikkumise eest reguleerib välismaalaste seadus (edaspidi VMS).

Eesti ühiskonnale ja majandusele lisandväärtust andvate talentide ligimeelitamiseks algatas Siseministerium 2013. a. koostöös teiste ministeeriumite ja sotsiaalpartneritega VMS muutmise. 2013. aasta 1. septembril jõustusid VMS esimese etapi muudatused ning 2016. aasta jaanuaris teise etapi muudatused. Arvestades pidevas muutumises olevat keskkonda ja sellest tulenevalt uusi vajadusi ning pidades silmas erinevates riiklikes arengukavades toodud eesmärgid, töötati välja muudatuste kolmas etapp.

Välismaalaste seaduse uus muudatustepakett jõustus 17. ja 18. jaanuaril 2017 a. **Muudatuste eesmärgiks on soodustada ja lihtsustada nutikate ja ettevõtlike inimeste Eestis ajutist viibimist, elamist ja töötamist.** Muudatused võimaldavad ühelt poolt välismaalaste paindlikku ligipääsu Eesti töö- ja ettevõtlusturule, kuid minimeerivad ka võimalikke elamislubadega seonduvaid väärkasutusriske. Ühtlasi võeti riigisisesse õigusesse üle Euroopa Liidu direktiivid hooajatöötajate ja ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate kohta¹.

Järgnevalt on tehtud ülevaade 2017 a. jaanuaris VMS-is jõustunud olulisematest muudatustest:

1. Ajutise Eestis viibimisega seotud muudatused

1.1 Teise Euroopa Liidu liikmesriigi ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja loaga Eestis viibimine

Muudatuste kohaselt on Eestis viibimise **seaduslikuks aluseks ka teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisloa**², kui Eestis viibimine on ettevõtjasisese üleviimise raames tehtava töö eesmärgil või liikumiseks läbi Eesti teise Euroopa Liidu liikmesriiki ettevõtjasisese üleviimise eesmärgil. Seega ei kohaldu teise Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse antud ettevõtjasiseselt üleviidud loa alusel Eestis viibimisele VMS §-s 44 sätestatud piirang, mille kohaselt võib Schengeni konventsiooni liikmesriigi pädeva asutuse antud elamisloa alusel Eestis viibida kuni 90 kalendripäeva 180 päeva jooksul.

1.2 Riigis viibimise õiguslik alus viibimisaja pikendamise või pikaajalise viisa taotluse läbivaatamisel

Kui varasemalt ei andnud viibimisaja pikendamise taotluse esitamine riigis viibimiseks seaduslikku alust, siis muudatustega on välismaalase riigis viibimine seaduslik tema taotluse läbivaatamise ajal, tingimusel et:

- viibimisaja pikendamist taotletakse ajutise viibimisaja jooksul;
- viisaga määratud viibimisaja pikendamist taotletakse viisa kehtivusajal;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/36/EL kolmandate riikide kodanike hooajatöötajatena riiki sisenemise ja seal viibimise tingimuste kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (ELT L 157, 27.05.2014, lk 1–22) alusel antud luba.

- pikaajalist viisat taotletakse välismaalaste seaduse §-s 91¹ sätestatud korras.

1.3 Pikaajaline viisa

Pikaajalise viisa regulatsiooni viidi sisse mitmeid muudatusi:

- Võimaldatakse anda pikaajalist viisat **kuni 365-päevase viibimisajaga** kaheteistkümne järjestikuse kuu jooksul senise 180 päeva asemel.
- Sätestati **maksimaalne viibimisperiood** pikaajalise viisa alusel - kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ei tohi ületada **548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul**, kui välisleping ei sätesta teisiti.
- **Võimaldatakse pikaajalise viisa taotlemist Eestis** neile välismaalastele, kes viibivad riigis seaduslikult. Selleks peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse.

Muudatustega sätestati ka viisa kehtivuse automaatne lõppemine, kui välismaalasele antakse Eesti pädeva asutuse poolt elamisluba.

1.4 Tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tuleneva viibimisaja vormistamine

Alates 2016 a. jaanuarist on välismaalastel Eestis tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemise saabumisel ajutine viibimisõigus. Ajutine viibimisõigus on reeglina järgneva 90 päeva jooksul elamisloa kehtivusaja lõppemise päevast arvates. Õppimiseks või töötamiseks teadlasena/õppejõuna omandatud tähtajalise elamisloaga välismaalastele kehtib 183 päevane ajutine viibimisõigus elamisloa kehtivusaja lõppemise korral.

2017 a. jaanuaris jõustunud muudatuste kohaselt on välismaalastel, kellel on tähtajalise elamisloa kehtivusaja lõppemisest tulenev ajutine Eestis viibimise õigus, võimalik see viibimisõigus soovi korral vormistada Politsei- ja Piirivalveametis pikaajalise viisana. Viibimisõiguse vormistamiseks peab välismaalane või tema esindaja ilmuma isiklikult Politsei- ja Piirivalveametisse.

1.5 Viibimisaja pikendamine

Üldjuhul on viibimisaja pikendamine lubatud üksnes erandkorras, nt humaansetel põhjustel või vääramatu jõu korral. Muudatustega võimaldatakse viibimisaja pikendamist lisaks ka järgnevatel juhtudel:

- lühiajalise Eestis töötamise eesmärgil, tingimusel et viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ei ületa 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul;
- iduettevõtlusega tegelemiseks, tingimusel et kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ei ületa 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul

Samuti lubatakse eelnimetatud välismaalase abikaasal, alaealisel lapsel ja täisealisel lapsel, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, pikendada oma viibimisaega samadel tingimustel.

2. Lühiajalise töötamisega seotud muudatused

2.1 Lühiajalise töötamise registreerimine

Kui varasemalt oli lühiajaline töötamine ilma elamisloata lubatud ainult teatud juhtudel, siis muudatustega võimaldati **lühiajalise töötamise registreerimist erinevatel ametikohtadel ja erinevates sektorites**. Seeläbi avardatakse välismaalaste lühiajalise Eestis töötamise võimalusi.

Samuti pikendati **Eestis lühiajalise töötamise maksimaalset perioodi** seniselt kuult kuult aastas **ühemale kuule aastas**. Teatud soodustatud kategooriatel on lubatud töötada kogu

nende viibimisaja kestuse jooksul. Maksimaalselt üheksa kuud töötamise piirang ei kohaldu järgmistel juhtudel:

- töötamine õpetajana Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- teaduslik tegevus, kui välismaalasel on selleks erialane ettevalmistus või kogemus, või töötamine õppejõuna Eestis õigusaktidega kehtestatud nõuetele vastavas õppeasutuses;
- töötamine tippspetsialistina, kui välismaalasel on selles valdkonnas töötamiseks erialane ettevalmistus;
- töötamine iduettevõttes;
- töötamine ettevõtjasiseselt üleviidud töötajana. Teise Euroopa Liidu liikmesriigi ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisloa alusel võib Eestis töötada ettevõtjasisese üleviimise eesmärgil kogu selle elamisloa kehtivusaja jooksul.

Muudatustega nähti ette ka täiendav erisus lühiajalise töötamise registreerimise nõudest. **Lühiajalise töötamise registreerimine ei ole nõutud, kui töötamise kestus on kuni viis päeva kolmekümne päeva jooksul.**

Samuti muutusid lühiajalise töötamise registreerimisest keeldumise ja tühistamise alused. Kui varasemalt olid keeldumise ja tühistamise alused imperatiivsed, siis muudatustega anti teatud keeldumiste aluste puhul haldusorganile rohkem kaalutlusruumi, mis võimaldab paremini arvesse võtta tööandja ja välismaalase spetsiifilist olukorda.

2.2 Töötasu nõuded lühiajalise töötamise korral

Samuti muudeti Eestis lühiajaliselt ja elamisloa töötamiseks alusel töötavale välismaalasele makstava töötasu nõudeid, sätestades **Eesti keskmise brutokuupalga nõude**.

Jätkuvalt on teatud soodustatud kategooriad vabastatud välismaalaste seaduses seatud palganõudest. Lisaks varasemalt kehtinud loetelule, **kohaldatakse palgakriteeriumi erisust ka hooajatöötajatele ja iduettevõttes tööle asuvatele välismaalastele.**

2.3 Taotlusprotsessi lihtsustamine

Muutmaks taotlusprotsesse paindlikumaks ja lihtsamaks, vähendati oluliselt lühiajalise töötamise registreerimisel esitatavate dokumentide hulka. Muudatuse tulemusel **peab taotleja esitama tunduvalt vähem dokumente**. Nii muutub taotluse esitamine isiku jaoks mugavamaks ja kiiremaks. Muuhulgas ei ole enam nõutud välismaalase erialast ettevalmistust või kvalifikatsiooni tõendava dokumendi esitamine, vabatahtliku teenistuse lepingu koopia, lähetava üliõpilasorganisatsiooni või õppeasutuse tõendi ega renditöö puhul deposiidi olemasolu tõendava dokumendi esitamine. Vähemate kohustuslike dokumentide esitamine ei muuda samas lühiajalise töötamise registreerimise tingimusi ja eeldusi, mistõttu on PPA-l välismaalaste seadusest tulenev õigus vajadusel nõuda täiendavaid andmeid ja dokumente, et hinnata tingimuste täitmist.

2.4 Hooajatöötajad ja hooajast sõltuvad sektorid

Direktiivist 2014/36/EL tulenevalt määratleti muudatustega seaduses hooajatöötaja mõiste ning **hooajatöötajate lühiajalise töötamise registreerimise tingimused**. Samuti **ei kohaldu hooajatöötajatele VMS-is sätestatud palgakriteerium**.

Selleks, et tööandja saaks registreerida välismaalase lühiajalise töötamise hooajatöötajana, peab:

- hooajatöö olema hooajalise iseloomuga. See tähendab, et see peab olema seotud konkreetse ajaga aastas, mil nõudlus tööjõu järele on tavapärasest oluliselt suurem;
- välismaalane asuma tööle Vabariigi Valitsuse määruses loetletud hooajast sõltuval tegevusalal. Määruse kohaselt sõltuvad hooajast järgmised tegevusalad: taime- ja

loomakasvatus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad; metsamajandus ja metsavarumine; kalapüük ja vesiviljelus; majutus; toidu ja joogi serveerimine ning toiduainete ja alkoholivaba joogi tootmise valdkonnas olevad tööd;

- tööandja enne lühiajalise töötamise registreerimise taotluse esitamist olema sõlminud välismaalasega tähtajalise töölepingu või teinud tööpakkumise, millega väljendab tahet olla sõlmitava lepinguga õiguslikult seotud ja kohustub välismaalase tööle võtma sõlmitud lepingus või tehtud tööpakkumises kindlaks määratud tingimustel;
- välismaalase majutus Eestis viibimise ajal olema tagatud õigusaktides kehtestatud nõuetele vastavas eluruumis või majutusettevõttes.

Nendele hooajatöötajatele, kes on juba viimase viie aasta jooksul varasemalt Eestis hooajatöötajana töötanud ega ole Eestis viibimise ega töötamise tingimusi rikkunud, võimaldatakse **kiirendatud korras lühiajalise töötamise registreerimist**.

Samuti tehakse hooajatöötajatele erisus riigis viibimise maksimaalsest perioodist pikaajalise viisa alusel. Kui reeglina ei või kogu viibimisaeg pikaajalise viisa alusel ületada 548 päeva 730 järjestikuse päeva jooksul, siis see piirang ei kohaldu hooajatöötajate suhtes, kes on eelnevalt riigis viibinud pikaajalise viisa alusel muul eesmärgil kui hooajatöö.

3. Elamisloaga seotud muudatused

3.1 Püsivalt Eestis elamise nõude muutmine ja Eestist eemalviibimise registreerimise nõude kaotamine

Muutus püsivalt Eestis elamise nõue - kaotati kohustus viibida Eestis elamisloa või elamisõiguse alusel vähemalt 183 päeva aastas. Selle asemel hinnatakse välismaalase elamisloa või elamisõiguse omamisel selle eesmärgipärast kasutamist. Eelnevast tulenevalt tunnistatakse kehtetuks Eestist eemalviimise registreerimise regulatsioon, mis tähendab, et enam ei pea elamisloa alusel Eestis elav välismaalane registreerima oma Eestist enam kui 183-päevast eemalolemist.

3.2 Sisserände piirarvuga erisus

Muudatustega **laiendati nende isikute kategooriate loetelu, kellele sisserände piirarv ei kohaldu**. Lisaks varasemalt kehtinud erisustele, ei kohaldu muudatuste järgselt sisserände piirarv ka:

- välismaalasele, kellele antakse elamisluba töötamiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia erialasel ametikohal;
- välismaalasele, kellele antakse elamisluba töötamiseks iduettevõttes;
- välismaalasele, kellele antakse elamisluba ettevõtluseks seoses iduettevõtlusega; välismaalasele, kellele antakse tähtajaline elamisluba ettevõtluseks suurinvestorina.

3.3 Taotlusprotsessi lihtsustamine

Muutmaks taotlusprotsesse paindlikumaks ja lihtsamaks, vähendati oluliselt elamisloa taotlemisel või selle pikendamisel esitatavate dokumentide hulka. Muudatuse tulemusel peab **taotleja esitama tunduvalt vähem dokumente** kui kehtivas määruses sätestatud, nii muutub taotluse esitamine isiku jaoks mugavamaks ja kiiremaks. Muuhulgas ei ole enam nõutud legaalse sissetuleku olemasolu tõendava dokumendi, välismaalase erialast ettevalmistust või kvalifikatsiooni tõendava dokumendi või ravikindlustuse olemasolu tõendava dokumendi esitamine.

Taotlemisel esitatavate lisadokumentide asemel kinnitab taotleja või kutsuja taotluse/kutse allkirjastamisega tingimuste täitmist ning vajalike dokumentide olemasolu.

Vähemate kohustuslike dokumentide esitamine ei muuda samas lühiajalise töötamise registreerimise tingimusi ja eeldusi, mistõttu on PPA-l välismaalaste seadusest tulenev õigus vajadusel nõuda täiendavaid andmeid ja dokumente, et hinnata tingimuste täitmist.

3.4 Üleminek järelkontrollipõhisele menetlusele

Oluliseks elamislubasid puudutavaks muudatuseks on üleminek elamisloa pikendamise põhiselt menetluselt **järelkontrollipõhisele menetlusele**. Senisest tugevamalt hakatakse kontrollima, kas isik on asunud Eestisse elama ja kas tema tegevus vastab elamisloa omamise tingimustele ja eesmärgile. Vastavad muudatused on kavandatud jõustuma 1. oktoobril 2017 aastal.

Seonduvalt fookuse suunamisega järelkontrollile, pikenevad elamislubade kehtivusajad. Üldjuhul antakse esmane elamisluba kuni 5 aastaks ning pikendatakse kuni 10 aastaks.

4. Töörändega seotud muudatused

4.1 Töötasu nõuded

Muutused välismaalasele makstava töötasu nõuded. Senise keskmise palga ja koefitsiendi 1,24 korrutise asemel tuleb elamisloa töötamiseks alusel töötavale välismaalasele maksta **töötasu, mis on vähemalt võrdne Eesti keskmise brutokuupalgaga**. Jätkuvalt on teatud soodustatud kategooriad vabastatud välismaalaste seaduses nõutavast palganõudest. Lisaks varasemalt kehtinud loetelule, kohaldatakse palgakriteeriumi erisust ka iduettevõttes tööle asuvatele välismaalastele ning Eestis neljanda ja viienda taseme kutsehariduse omandanud välismaalastele.

4.2 Töökoha vahetamine sama tööandja juures

Muudetakse paindlikumaks töörändega seotud menetlusprotseduure, **võimaldades ametikoha vahetust sama tööandja juures, ilma et välismaalane peaks taotlema uut elamisluba töötamiseks või Eesti Töötukassa luba**, tingimusel, et muud elamisloas kindlaks määratud tingimused ei muutu ning teisel ametikohal töötamiseks on nõutavad samad kutse- ja kvalifikatsiooninõuded.

4.3 Omakapitali nõuded töötamiseks tippspetsialistina

Muudatustega täpsustatakse omakapitalile esitatavaid nõudeid, juhul kui elamisluba töötamiseks registreeritakse tippspetsialistina kohaldades neile ette nähtud erisusi. Muudatuste kohaselt peab soodsamatel tingimustel elamisloa taotlemiseks töötamiseks tippspetsialistina olema äriühingul vähemalt 65 000 eurot sissemakstud omakapitali, mille eest on Eestis soetatud ja põhivarana arvele võetud kinnisvara, masinaid või seadmeid või mille eest on tehtud investeering teise Eesti äriregistrisse kantud äriühingusse, millel on tegelik majandustegevus Eestis, või investeerimisfondide seaduse alusel loodud või asutatud investeerimisfondi.

4.4 Tähtajaline elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks

Loodi uus elamisloa töötamiseks alaliik „**tähtajaline elamisluba ettevõtjasiseseks üleviimiseks**“. Nimetatud elamisluba saavad taotleda ettevõtjasiseselt üleviidud juhtivtöötajad, spetsialistid ja kõrgharidusega praktikandid. Üleviimise maksimaalne tähtaeg on kolm aastat juhtivtöötajatele ja spetsialistidele ning üks aasta kõrgharidusega praktikantidele. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja elamisluba saavad taotleda välismaalased üleviimiseks Eestis paiknevasse ettevõttesse, mis kuulub väljaspool Euroopa Liitu asuva ettevõttega ühte ettevõtete gruppi või on selle ettevõtte filiaal Eestis. Samuti peab

ettevõtjasiseselt üleviidud töötajal olema väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki paikneva äriühinguga kehtiv tööleping ja nõutav on eelnev töötamise aeg ettevõttes, millest välismaalane Eestisse üle viidi.

5. Iduettevõtlusega seotud muudatused

Selleks, et võimaldada Eesti majandusarengu huvides perspektiivsetel iduettevõtetel Eestisse tulla ja Eesti idufirmadel soodsamatel tingimustel välistööjõudu värvata, nähti muudatustega ette erisused nii iduettevõtjatele Eestisse tulemiseks kui Eestis tegutsevatele iduettevõtetele välistööjõudu värbamiseks.

- iduettevõtte loomiseks või arendamiseks Eestis on ettevõtjal võimalik taotleda lühiajalist või pikaajalist viisat. Viisa taotlemisel on iduettevõtjatele madalam sissetuleku nõue- iduettevõtjatel peab olema sissetulekuid ühekordse toimetulekumäära ulatuses iga Eestis viibitava kuu kohta;
- ettevõtluseks antava elamisloa taotlemisel ei pea iduettevõtjad täitma investeerimise nõudeid;
- välistööjõudu värbamisel on iduettevõtted vabastatud välismaalaste seaduses sätestatud palgakriteeriumist. Samuti on iduettevõtetele erisus Töötukassa loa taotlemise nõudest.

Selleks, et soodustatud tingimustel viisat või elamisluba taotleda või lühiajalist töötamist registreerida, peab eksperdikomisjon andma arvamuse, et tõepoolest on tegemist idufirmaga välismaalaste seaduse tähenduses. Eksperdikomisjoni arvamuse jaoks tuleb välismaalasel või tööandjal esitada elektrooniline taotlus. Eksperdikomisjoni arvamuse taotlemine ei ole vajalik, kui iduettevõtja tuleb Eestisse, et osaleda usaldusväärses kiirendiprogrammis. Täna on selliseid programme kaks:

- Buildit Accelerator OÜ (registrikood 12489199) kiirendiprogramm Buildit Accelerator
- Wise Guys Holding OÜ (registrikood 14081077) kiirendiprogramm Startup Wise Guys.

Samuti ei ole eksperdikomisjoni aramus vajalik, kui siseministri käskkirjaga on ettevõtte juba tunnustatud iduettevõttena.

6. Suurinvestorile tähtajaline elamisluba ettevõtluseks

Välisinvestoritele parema keskkonna loomiseks ja välisinvesteeringute ligimeelitamiseks võimaldati muudatustega tähtajalise elamisloa andmist **suurinvestorile**. Suurinvestoriks loetakse välismaalast, kes on teinud vähemalt **ühe miljoni suuruse otseinvesteeringu** Eesti äriühingusse, mis investeerib vahendid peamiselt Eesti majandusse, või investeeringu investeerimisfondi, mille investeerimispoliitika kohaselt investeeritakse fondi vahendeid peamiselt Eesti äriregistrisse kantud äriühingutesse. **Suurinvestorile elamisloa andmiseks ei ole nõutav, et tal oleks tegelik elukoht Eestis ning et ta oma elukoha Eesti rahvastikuregistris registreeriks.**

Samuti soodustatakse suurinvestori perekonnaliikmete Eestisse tulemist koos suurinvestoriga. Ka suurinvestori abikaasa ja lähedase pereliikme puhul ei ole nõutav, et neil oleks tegelik elukoht Eestis ning et nad oma elukoha Eesti rahvastikuregistris registreeriks.

7. Õpirändega seotud muudatused

Õpirändega seonduvad muudatused jõustuvad 1.aprillil 2017.a.

7.1 *Doktoriõppuritele ette nähtud soodustused*

Soodustamiseks haridusrännet nähti ette erisus välismaalastele, kes on saanud tähtajalise elamisloa õppimiseks doktoriõppes. VMS-i kohaselt võib õppimiseks antud tähtajalise elamisloa kehtetuks tunnistada, kui välismaalane on jätnud täitmata õppekava õppimiseks antava elamisloa omamiseks nõutavas ulatuses, katkestanud õppimise või jätnud olulisel määral täitmata VMS-ist või muust seadusest tuleneva kohustuse. Vastava nõude kohaldamine doktoriõppes õppivatele isikutele ei ole aga mõistlik, mistõttu nähti doktoriõppes õppivatele välistudentidele ette erisus, et **elamisluba õppimiseks ei tunnistata kehtetuks, kui osalemine õppetöös osakoormusega on põhjendatud.**

Samuti võimaldatakse **lihtsamatel tingimustel tähtajalise elamisloa taotlemist neile välismaalastele, kes on omandanud doktorikraadi.** Kui üldjuhul peab tähtajalise elamisloa püsivalt Eestisse elama asumiseks taotlemiseks olema välismaalane Eestis elanud viie järjestikuse aasta jooksul vähemalt kolm aastat, siis eelneva Eestis elamise nõuet ei kohaldata välismaalasele, kellel on doktorikraad. Tähtajalise elamisloa taotlemiseks peab välismaalase kõrgharidust tõendava dokumendi vastavust doktorikraadile olema hinnanud Eesti Vabariigi haridusseaduse § 28¹ lõike 2 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud välisriigi haridust tõendavate dokumentide hindamise ja akadeemilise tunnustamise ning välisriigi haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni nimetuse kasutamise tingimuste ja korra kohaselt kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate ja kõrgharidust tõendavate välisriigi ja piiriüleste kvalifikatsioonide ning õppeperioodide hindamiseks pädev asutus.

7.2 *Kutseõppuritele ette nähtud soodustused*

Muudatustega laiendati kõrgharidusõppe õppuritele ette nähtud soodustusi **neljanda ja viienda taseme kutseõppes** õppivatele välismaalastele:

Muudatuste kohaselt võib neljanda või viienda taseme kutseõppesse vastu võetud välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel kui nimetatud välismaalasele. Samuti kohaldati elamisloa töötamiseks puhul kutseõppuritele **erisust töötasu nõudest.** Lisaks neile välismaalastele, kes on Eestis omandanud kõrghariduse rakenduskõrgharidus- või bakalaureuseõppes, bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhinevas õppes, magistriõppes või doktoriõppes, ei kohaldata muudatustega VMS-is sätestatud palgakriteeriumit ka välismaalasele, kes on omandanud Eestis neljanda või viienda taseme kutseõppes kutsehariduse. **Samuti on nad vabastatud Töötukassa loa nõudest.**

Lisaks eelnevale kohaldati muudatustega **pererände soodustamise sätteid ka kutseõppes õppivate välismaalaste pereliikmetele.** Nii nagu kõrgharidusõppe õppuritele, ei kohaldata elukoha ja tegeliku eluruumi olemasolu nõuet, kui abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud elamisloa õppimiseks neljanda või viienda taseme kutseõppes rahvusvahelise koostööprogrammi raames või riikidevahelise lepingu või õppeasutuse väliskoostöölepingu alusel või kui talle on määratud Eesti riigi rahastatav või rahvusvaheliselt tunnustatud stipendium.

7.3 *Muud õpirändega seotud muudatused*

Muudatustega täpsustati, et tähtajaline elamisluba õppimiseks antakse õppeasutuse õppekava **täiskoormusega läbimiseks ülikooliseaduse tähenduses.**

Samuti sätestati **täiendav alus õppimiseks antava tähtajalise elamisloa andmisest keeldumiseks, juhul kui on põhjust kahelda õppeasutuse**, kuhu õppima asumiseks tähtajalist elamisluba taotletakse, praktikat läbiviiva asutuse, rahvusvahelise üliõpilasorganisatsiooni, kes välismaalase Eestis praktikat vahendab, või asutuse või ühingu, kelle noorteprojekti või -programmi raames vabatahtlikuks teenistuseks tähtajalist elamisluba taotletakse, **usaldusvääruses**. Juhul, kui õppeasutus, üliõpilasorganisatsioon või asutus või ühing, kes vahendab vabatahtlikku teenistust, on korduvalt võimaldanud elamisloa väärkasutust, ning esitab taas kutse välismaalasele elamisloa andmiseks, on õigustatud elamisloa andmisest keeldumine.

Pikenevad ka õppimiseks antava tähtajalise elamisloa kehtivusajad. Kui varasemalt võis elamisloa õppimiseks anda kuni üheks aastaks, siis muudatuste järgselt võib alates 01.04.2017 tähtajalise elamisloa õppimiseks anda kehtivusajaga kuni õppekava nominaalaja lõpuni, kuid mitte kauemaks kui õppimise eeldatav kestus. Seejuures võib õppimiseks antud tähtajalist elamisluba pikendada kuni õppekava nominaalaja lõpuni või kui õppekava nominaalage on lõppenud, siis õppimise eeldatava kestuse lõpuni.

8. Pererändega seotud muudatused

Muudatustega **kaotati nõue, mille kohaselt peab välismaalase abikaasa, kelle juurde elama asumiseks tähtajalist elamisluba taotletakse, olema eelnevalt elamisloa alusel Eestis elanud vähemalt kaks aastat**. Jätkuvalt on nõutud, et kui välismaalane taotleb elama asumist Eestis elava abikaasa juurde, peab abikaasal olema registreeritud elukoht ja tegelik eluruum Eestis.

Nii nagu varasemalt kehtinud korras, ei kohaldu registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi olemasolu nõue, kui abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, on saanud elamisloa ettevõtluseks või VMS § 140 lõikes 2 loetletud juhtudel elamisloa töötamiseks. Lisaks varasemalt kehtinud erisustele, ei kohaldu tegeliku eluruumi nõue ka juhul, kui elamisluba töötamiseks taotletakse töötamiseks iduettevõttes.

Täpsem info:

PPA kodulehel <https://www.politsei.ee/>

Kliendiinfo telefonil **612 3000** (E-P kl 8-19)

Email: info@politsei.ee

Välisministeeriumi kodulehel <http://www.vm.ee/et/pikaajalise-d-viisa-taotlemine>